

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

351

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ"

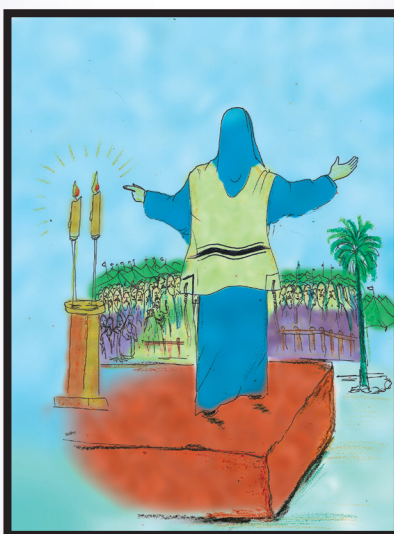
הרחקת הגוף

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

בעוה"ז וגם בעוה"ב לא יזכה. מצינו ב'פרקי אבות' א' בדברי הלל; 'הוא היה אומר: "מַרְבֵּה בֶשֶׁר מַרְבֵּה רִימָה"' לפי המבט הישר והמרחיק ראות, אזי, כל תוספת בשר בגוף, אינה אלא הוספת רמה ותולעה ותו לא! הנאת רגע של האכילה, הוא אפס ולא כלום. 'מַרְבֵּה נַכְסִים מַרְבֵּה דַאגָּה' רק העני יכול לחיות בשלוה! אם יש לאדם איזה קנין כל שהוא, מיד מתווספים לזה דאגות.

האדם מאבד את שלות חייו ונעשה עבד נרצע לשמירת ממונו. שקוע כולו בדאגה וחוסר בטחון וכך הלאה; 'מַרְבֵּה נְשִׁים מַרְבֵּה כְּשָׁפִים' כל תוספת קניני העוה"ז, גורמים צרות לאדם בין לנפשו ובין לגופו. שהרי חיים מאושרים נוצרים דוקא אם קיימת באדם מעלת השלוה והבטחון. ואילו מי שהרבה לו מקניני העוה"ז, אך פחד ודאגה מנת חלקו.

התנא מגלה לנו סוד ההצלחה והאושר; 'מַרְבֵּה תּוֹרָה מַרְבֵּה חַיִּים. מַרְבֵּה יְשִׁיבָה מַרְבֵּה חֲכָמָה. מַרְבֵּה עֲצָה

להם ומספקת אותם. החי, חיי גוף, אין לו שייכות להבנת חיים אחרת. הוא כבול במצבו הרע, עור לכל המתרחש מסביבו ואינו מבחין עד כמה טועה הוא באורח חייו וכי האושר ממנו והלאה. אינו שמח בשלו

ברש"י; "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא רבה' ת"כ) מלמד; שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי התורה תלויין בה. "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ" הוּו פְּרוּשִׁים מִן הַעֲרִיּוֹת וּמִן הָעֵבֶרִיָּה, שְׁכַל מְקוּם שֵׁאתָ מוּצָא גְדֵר עֲרוּהָ אֵתָה מוּצָא קְדוּשָׁה. "אִשָּׁה זִנָּה וְחֻלְלָה" "אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם" (ויקרא' כא). "וְלֹא יִחַלֵּל זִרְעוֹ בְּעַמּוּי פִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ" (שם).

. אורח חיים של אנשי הרחוב השקועים ברדיפת הקנינים והתענוגות, משפיע לרעה ומפריע לאלו הרוצים לחיות ברוח התורה. אולם מצד שני יכולים לשמש חיים מסולפים אלה, ספר מוסר נפלא, שעל ידם אפשר להגיע להכרת האמת, לשלילת הרע ובחירה בטוב. שהרי אם נתבונן בסדרי החיים של אנשי הרחוב נמצא בהם אך; יגון ואנחה, חיים מלאים פחד ודאגה, נרדפים על צואר ע"י כחות התאוה, פחד ממחלות ופגעים ומאורעות שונים רח"ל.

כל זה מסובב את האדם ומונע ממנו אושר ושלוה. והנתונים בסבך זה לא מתבוננים במצבם. צורת חיים זו נוחה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

מרבח תבונה. מרבח צדקה מרבח שלום. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העוה"ב! לזכות בחיים, הדרך לכך היא התורה! ללון בעומקה של הלכה, לתרץ את דברי הרמב"ם בהלכה פלונית, פה קיימת חדות חיים אמיתית, אושר זך ונקי בלי כל דאגה ובלבול, 'אשריך בעוה"ז ושוב לך לעוה"ב'.

בדרך זו שכל חיותו של האדם היא רק בחכמה, מתפתח ועולה; 'מרבח עצה מרבח תבונה', ההיפך מעמי הארצות השקועים בחיי החומר, ש'כל זמן שמזקינים, דעתם מתפשט עליהם', החיים עצמם מורים לנו את הטוב ואת הרע. מה קיים ומה חולף ודמינוי. מה הוא האושר האמיתי לבחור בו ומהו המזויף להתרחק ממנו. אם נסתכל במבט אמיתי וחודר, נגיע להכרה שצריך למאוס ברע ולבחור אך בטוב.

אולם כדי לזכות למבט חיים זה, צריך להמצא תמיד במתח רוחני. וכפי שכותב רבנו יונה בריש השער השני ב'שערי תשובה'... 'בני הזהר לשוב בכל יום. ונפשך לטהר, בלעדי תחזה סיבה מעוררת. וילדי יום יקושון מחשבותיך, כי תזכור את בוראך. והיה לך זכרו למשיב נפש. ומיראת ה' ואהבתו והבושה מלפניו, תוסיף מעלה תמיד'. בחיים כאלה של תוספת מעלה תמיד, משמשים חיי העוה"ז ספר מוסר למתבונן בהם. ('קובץ שיחות' ע' 101).

"דבר אל כל עדת בני ישׂראל ואמרת אליהם קדשים תהיו"
(ויקרא י"ט ב')

איתא ברמב"ן... ובתו"כ; 'ראיתי סתם פרושים תהיו...'. 'והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, א"כ ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזימת אשתו ולהיות בסובאי יין ובזוללי בשר למו... שלא הוזכר איסור זה בתורה והנה יהיה נבל ברשות התורה, לפיכך בא הכתוב... וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות' ע"ש.

הנה קוראים לשטוף בזימת אשתו, אשר אין כל איסור בזה, או בזולל בשר ויין הכל דברים המותרים בתכלית, 'נבל ברשות התורה' נבל ממש! כענין; 'אמר נבל בלבבו אין אלקים' (תהילים' נג). ומה אמנם, כל הכצקתה שבוה? אשר על זה יקרא 'נבל' כופר באלקים!
ה'ספורנו' ז"ל מבאר טעם איסור עריות וז"ל; 'הנה התולדות ההוה

משאר בשר, ראוי שתהיה יותר הגונה וממוזגת, כמו שקרה בתולדות; משה ואהרן ומרים, מעמרם ויוכבד דודתו. וכמו שאמרו ז"ל, על נשואי בת אחותו. וזה יצדק, כאשר יהא הפועל והמתפעל מכוונים להפיק רצון קונם בלבד! אפס זה יקרה על המעט. אמנם מה שיקרה בכל המין האנושי ברובו, שיהיו מכוונים להתענוג בלבד. ובהיות שאר הבשר מוכן מאד וההרהור והתענוג בו רב מאד, הנה כאשר יהיו חושבים שניהם שחיבור בלתי אסור, ירבה ההרהור והחיבור ביניהם להתענוג בלבד. ולכן אסרה תורה בשאר בשר. ועל זה הדרך נראה איסור כל העריות'.

הנה עריות, מעבירות היותר חמורות, מעונשים היותר חמורים וכולם בכרת! וכל זה על ריבוי ההנאה והתענוג אשר בהם! וכל אלה אומרים; הבינינו! אמרו בגמ' ('ברכות' י.); 'הני חמשה פְּכָכִי נְפָשִׁי' ('תהילים' קג) כנגד מי אמרן דוד? לא אמרן, אלא, כנגד הקב"ה וכנגד הנשמה; יבוא מי שיש בו חמשה דברים הללו וישבח למי שיש בו חמשה דברים הללו! ומה על דבר הגוף שאין לו אלה החמשה דברים, האם הוא אין לו חלק בהשבח וההלילול של הנפש להקב"ה? ודאי כי יש לו! ומהו אשר העלמנו שמו וכל מציאותו?

אולם זהו באמת הילולו ושבחיו; הגוף לנפש, הנהו כאותה הבחינה של עוה"ז לעוה"ב. 'העוה"ז דומה לפרוזדור בפני העוה"ב, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין' ('אבות' ד'). כן ענין הגוף, פרוזדור הוא לנפש. כי כל כולו רק כמוביל לטרקלין. עיקרו של הגוף הוא, כי הוא המוביל להנפש ולא יותר. ומציאות של הובלה היא, שאין לה כל שם. אין לעצמה כלום. מובלת ולא זולת. והגוף כמוביל להנפש, מובן מאליו, כי ראשית כל, צריך להיות ביטול הגוף בתכלית. ביטול כל עצמותו. ביטול כל הגשמה. כי הגשמה, הנה זאת היפך הנפש. ואיך א"כ יהיה פרוזדור לטרקלין? כי הגשמה מעכבת את ההובלה. ובאין הובלה, אבדה כל מציאות, ודאי!

אמנם כי הגוף בתיקונו ושלמותו, הנהו עצם רוחנית כמו הנפש. כי הרי פרוזדור הוא לנפש. וכל ההגשמה אשר אנו רואים בגוף, אין זאת, כי אם הנהגה של הגשמה. שתי הנהגות אצל האדם; הנהגה של נפש. והנהגה של גוף. אבל הגוף בעצם, הנהו רוחניות ודאי. הלא גופו של אדה"ר בג"ע, היה; 'תפוח עקבו של אדה"ר היה מכהה לגלגל חמה' ('תנחומא' אחרי ב'). ומה שאנו

מוצאים הגשמות בגוף, אינם כי אם מאשמתנו אנו, אשר פעלנו כל זאת. אבל, לא מעצם מציאותו!

ומהו הגשמה? ומה בחינתה? הוא הטעם וההרגשה. הרגשת הגוף, הוא הגשמה! נמצא שביטול כחות הגוף, ביטול כל רגש מצד הגוף, הנה זה מן ההכרחיות, לבלתי היות שום הרגשת הגוף. ולו היה תמיד השכל מקדים להפעולה, מקדים לההרגשה, כי אז ודאי היה, הכל כולו שכל; האכילה היתה חכמה. ההבטה היתה חכמה. וכן כל המעשים שלו. אולם אם ההרגשה היא המקדמת, הנה זהו הגשמה. והגוף עם הגשמה, אינו כבר פרוזדור להנפש. כבר נסתמה ההובלה להנפש. הנה זהו ודאי כריתות! הפרדת הגוף, מן הנפש רח"ל.

ומהו כבר הפליאה, שעריות הוא כריתות! הנאה, הרגשת הגוף הגשמה, זהו כריתות ודאי! וזה ביאור דברי הרמב"ן ז"ל; 'כי השטוף בזימת אשתו וזוללי בשר וסובאי יין', הנאה והרגשת הגוף יהיה נבל ברשות התורה', אותו הנבל ממש של; 'אמר נבל בלבבו אין אלקים' אפיקורסות וכפירה ר"ל!! כי באין נפש, אין אלקים ודאי! ומבהיל הדבר, כי הרגשת הגוף, הנה זה כריתות ר"ל!

לפי דברינו מה נפלאו אז"ל ('כתובות' ק"ד.); 'בשעת פטירתו של רבי, זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה, אמר; "רבש"ע, גלוי וידוע לפניך, שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה. יהי רצון מלפניך, שיהא שלום במנוחתתי". יצתה בת קול ואמרה; "יבוא שלום". כי זה השלום ודאי! ובתוס' שם; 'דאמרינן במדרש, עד שאדם מתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו' מבהילים הדברים!

ומה יונעמו בזה דברי הרמב"ן ז"ל בפרשת ('אחרי' ט"ז); 'כי היינו צריכים לחסום פי המתחכמים בטבע, הנמשכים אחרי היוני אשר הכחיש כל דבר זולתי המורגש לו והגיס דעתו לחשוב הוא ותלמידיו הרשעים, כי כל ענין שלא השיג אליו הוא בסברתו איננו אמת'. תפס וביקר את אריסטו בזה כי הוא יודע רק המורגש. ומורגש הוא ודאי היפך הכל כנזכר. אדם הרואה כי מתעלה במחשבה, סימן יפה לו. סימן הוא, ביטול הגוף. האיש הזה ודאי יש לו מעבר לנפש. ואשרי לו. ואם חלילה לא מתעלה, אין לך רעה גדולה מזה. הלא זה הסימן הראשון של גופניות. וגוף, ללא חיבור עם הנפש, הנה זה כריתות ר"ל. ה' יעזרנו! ('דעת תורה'). ■

עקבתא דמשיחא

מוטרדים בבלבול מחשבות ובנכחי ספקות אשר בלבם. [ע"פ רוב, הסיבה העיקרית לכך היא, הצצה בספרים חיצוניים, או בעתונים חילונים, מאמרים, או ספורים מכתבים מינים ואפיקורסים, שכל דבריהם טמאים ומטמאים והבליהם מצטיירים בדמיון הקורא ומבלבלו מאד. שומר נפשו ירחק מהם ותחי נפשו].

התרופה היחידה להנצל ממחשבות ובלבול הדעת היא, התחזקות בתורה, בתפילה ובעבודת הבורא יתברך.

בעקבות ההתחזקות, יבטלו המחשבות הרעות לחלוטין. וכמו שאמרו חז"ל: **'ועוד אמר רשב"י כל הנותן דברי תורה על לבו, מעבירין ממנו עוד עשרה דברים קשים; הרהורי עבירה.. הרהורי ע"ז'..** (תנא דבי אליהו זוטא טז). כי קדושת אור התורה מצילה את האדם, כדתניא; **'ומצילתו מן החטא'** (אבות פ"ו). (קטעים מהקדמת הגר"י קנייבסקי זצ"ל לספרו 'חיי עולם') ■

שאמרו ש'יראי חטא ימאסו', מוכח שעל כל פנים יהיו יראי חטא. הכונה היא; **שבעוד שלפנים היה הרשע הפורק עול והאפיקורוס נדחה מחוץ למחנה, מובדל מקהל ישראל קדושים.**

בימי 'עקבתא דמשיחא', ימצאו רשעים אלה בכל עיר ועיר וכמעט בכל בית. בראש חוצות יהלכו בלי שום בושה וכמו שמסיימת הברייתא; 'ואין תוכחת'. מציאות זו גורמת לכך שגם רבים מאלה שחונכו על ברכי תורתנו הקדושה, מושפעים מהמון העם. 'טבע האדם, להמשך בדעותיו אחרי מכיריו' ואחרי הנמצאים סביבו, כמו שכתב הרמב"ם בהל' דעות' (פרק ו). לפיכך, רבים הם הנבוכים בארץ, במיוחד מקרב בני הנעורים. הן מצד בלבול הדעות והן מצד התגברות התאוה לעיניהם. "ואני הגבר", מעיד מרן זצ"ל, "ראיתי עני עמי אשר כמה מצעירי ישראל למרות היותם שומרי תורה ומצוות, הינם

"אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם" (יט ד)

'אל תפנו אל האילים לעבדם, אילים, לשון אל, כלא הוא חשוב' (רש"י)

'לא עבודת כוכבים בלבד הוא שאסור לפנות אחריה במחשבה, אלא כל מחשבה שהוא גורם לו לאדם לעקור עיקר מעיקרי התורה, מזהירים אנו שלא להעלותה על לבנו' (רמב"ם, הל' עכו"ם ב, ג).

בזמן הסתר פנים הנסיונות מתגברים. בבלבול הדעת מקונן בלב רבים אשר הכרתם חלושה. וכ"ש בדורות הללו, תקופת 'עקבתא דמשיחא', אשר כבר הודיעונו חז"ל (סוף 'סוטה') ש'יראי חטא ימאסו. והכמת סופרים תסרה. והמלכות תיהפך למינות' רח"ל. אין הכונה שלא יהיו ח"ו שלומי אמוני ישראל שומרי אמונים. אדרבא, מזה

יחוד

מעשה שסיפר הרה"ג שלום שבדרון זצ"ל

כאן לא סתם ויכוח, אלא משהו רציני יותר. נכנס לחדר הביט לצדדים לכל עבר ונדדם לראות שתי נשים קשורות בחבלים בוכות על הקרקע. הוא התעניין למה קשרו אותן ומה התרחש, הן ספרו לו את מהלך הענינים וזעקו לעזרה. השוטר נטל סכין, חתך את החבלים, השיב להם את הכסף שהיה מונח על השלחן והוציאן לחפשי. באותו לילה, הגיע ובא ה'נתיבות' בחלום לבתו ואמר לה: "דעי לך, כי בשעה שנודע לי על הצרה שאפפה אתכן, עליתי למקום גבוה ובקשתי רחמים עליכן, אך לא נענית. ומדוע לא נענית? כיון שעברתם על איסור יחוד עם הגוי. עליתי למקום גבוה יותר והתחננתי על בתי ונכדתי וביקשתי שיעמוד להם זכות התורה שהרבצתי בישראל בחבור 'נתיבות המשפט' ובקשתי התקבלו וניצלתי. מעתה, היו נא זהירות באיסור יחוד החמור". הדברים סופרו מפי הבת לראשי הקהילה בליסא והם כתבו מפיה את הספור בפנקס הקהילה לזכרון עולם. סיים רבי אליהו לאפיאן את ספורו. (להגיד חומש המגידים' ויקרא') ■

הנסיעה והבין שבכיסם כסף, שינה את כיוון הנסיעה ובמקום לנסוע אל מחוץ לעיר נסע לביתו שבפאתי העיר ליסא. שם מיהר וקרא לחבריו. הם יחד שדדו את כל הממון שהיה באמתחתן. חבורת הגוים חששה שהשתים תלשנה אותן לשלטונות, מיהרו וקשרו אותן בחבלים, הבעירו אש בתנור והלכו להביא עצים להגביר את האש ולהשליכן פנימה, להורגן ולשרוף את גופן שהיה למאכלת אש ואפר ובצורה זו לא ישרו עקבות וכל אפשרות תביעה משפטית נגדם. האמא והבת שכבו על הארץ קשורות בחבלים ובינתים עד שהאש בתנור הלכה וגדלה, התיישבו השודדים ליד השלחן והחלו לדון איך יערכו את חלוקת הכספים; מי יקבל מעט ומי הרבה. הגוי העגלון ביקש לקבל כפלים מכולם, כיון שהוא היה היוזם של כל הענין, חבריו טענו לעומתו שחייבים להתחלק שוה בשוה. הזמן חלף והויכוחים גברו, לפתע נפתחה הדלת ובפתח עמד קצין גרמני שחלף מחוץ לבית ושמע קולות רמים, הגויים קמו וברחו. כאשר הקצין ראה שבני הבית בורחים הבין שהתרחש

'בעל הנתיבות' מבקש רחמים על בתו ונכדתו בשמים

'וְאִתָּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֵּת פְּנִינִים נְגוּי קְדוֹשׁ' ('שמות' יט), למה?

"כי קדוש אני ה'" (ויקרא' יא). אף אתם תהיו קדושים, כשם שקדשתי אתכם. אמר להם הקב"ה: "זכיתם, אתם נקראים עדת קדושים. לא זכיתם, אתם נקראים עדה רעה. שנאמר: "עַד מְתֵי לְעֵזֶה הִרְעָה" ('במדבר' יד). (מדרש 'תנחומא' פרשת 'קדושים' ב)

מספר ר' שלום שבדרון: "סיפר לי רב העיר אליסקע שהיה צדיק גדול, כי בצעירותו עלעל בפנקס הקהילה של עיירת ליסא, מקום רבנותו של רבי יעקב בעל 'נתיבות המשפט' וראה שם כתוב מעשה נורא שהתרחש עם בתו של הגאון 'בעל הנתיבות'. בתו זו היתה אלמנה. האלמנה עמדה לפני נישואי בתה, נכדת הרב 'נתיבות'. ושתיהן עלו על עגלה כאשר פניהן מועדות לנסיעה לעיר הסמוכה לרכוש בגדים וצרכי חופה עבור הכלה. הגוי שידע את מטרת

פרשת 'קדושים'

"הוֹכַחַת תּוֹכִיחַ"

ברח וזכה. שתק ונענש

"קדושים תהיו" (יט ב)

'מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל'

(רש"י)

האר"י הקדוש פירש את הנאמר בהגדה של פסח: **'ועברתי בכל ארץ מצרים, אני ולא מלאך'**. טומאתה של מצרים היתה כה גדולה, עד שאפילו מלאך היה עלול להשתנות שם. ורק השי"ת, שהוא **'אש אוכלה אש'** וקדושתו היא העליונה והעמוקה שבכל הקדושות, יכול היה להעניש את מצרים. הקדושה שהתורה דורשת מהאדם מישראל, אינה זו, שיהא מתרחק מן הבריות ומובדל מן העולם. אלא, שיהא דוקא מעורב בין הבריות, "בהקהל". ויחד עם זה, ינהל חיים של קדושה. ה"קדושים תהיו" צריך להיות **'בהקהל'**. ('תורת משה')

לא רק בביתו יהא אדם מישראל קדוש וטהור, בעוד אשר בחוץ יבוש ביהדותו, כדרך שהיו אומרים המשכילים למיניהם: **'היה יהודי באהלך ואדם בצאתך'** עפ"ל. אלא, **'בהקהל'**, גם בקהל עם, ברחוב, בחברה, בין מכרים ובין זרים, אל תבוש בקדושתך ופרישותך היהודית. ('דברי שערי חיים')

"הוֹכַחַת תּוֹכִיחַ" ('ויקרא' יט יז)

עד כמה גדולים כחה וזכותה של תוכחה (אפילו זו שלא הועילה והחוטא לא שב מחטאו), אפשר ללמוד מדברי חז"ל; **'ג' היו באותה עצה, יתרו, איוב ובלעם. בלעם שיעץ נהרג. איוב ששתק, נידון ביסורים. יתרו שברח, זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית'**. ('סוטה' י"א). והנה, יתרו היה אז מעובדי אלילים. ומחאתו בפרעה היתה רק ע"י בריחה. ומעשיו לא הועילו, שהרי נגזרה גזרה ע"פ עצת בלעם לבדה. ולמרות כל אלה, זכה, שקרבו המקום לעבודתו ונתגייר ומבני בניו ישבו כסנהדרין בלשכת הגזית, האושר הגדול ביותר שבעולם. והכל בשביל מחאה **'אילמת'**. לעומת זאת, איוב, שהכתוב מעיד עליו שהיה; **'איש פם ונִשְׁר ויָרָא אֱלֹקִים'** ('איוב' א). ומפני ששתק ולא מחה ולא

ברח, נידון ביסורין. ולא בסתם יסורין, אלא ב"יסורי איוב", יסורין היותר קשים שבעולם. והכל משום שלא מחה, אפילו מחאה **'ריקנית'**, שלא היה בה כדי לשנות ולבטל את הגזרה. ('אזנים לתורה')

"וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעַךְ כְּמוֹד אָנִי ה'" ('יט יח)

אמר הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זצ"ל: לא הייתי יודע אהבת ישראל מהי, עד שלמדתי זאת מאיכר אחד. שכן פעם שמעתי איכר מבוסס במקצת **שואל לחברו: "התאהב אותי?"** "הו, אני אוהב אותך עד מאד", **השיב הלה.** "התדע אפוא מה חסר לי?" **חזר ושאל הראשון.** "וכי מנין אדע זאת?" **תהה השני.** "אם אינך יודע מה חסר לי, אמר הראשון, כיצד יכול אתה לומר שאתה אוהב אותי?".

"מִפְּנֵי שִׂיבָה תְּקוּם" ('יט לב)

לפני ה"שִׂיבָה", בטרם יגיעו ימי הזקנה, **"תְּקוּם"** ותתחיל לעשות ולפעול למען נשמתך. (ספרים הקדושים)

לא תקפו פאת ראשכם ('ויקרא' יט כז)

מדבר אל רבים. ואח"כ: **"נְלֵא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת זְקֻנְךָ"**, מדבר אל היחיד? וראיתי מסבירים זאת בזה, שהמוזהרים על פאת הראש, רבים הם מהמוזהרים על פאת הזקן, **היינו: הנערים, שהביאו ב' שערות ועדיין לא צמח להם הזקן;** וכן הסריס. ואולי יש בזה רמז ע"ז; כי האלילים ועובדיהם ומנהיגיהם כרות יכרתון ולא יהיה עוד בישראל ואפילו באומות העולם מקיפי פאת הראש, כאשר אנו רואים בזמנינו. ואפשר יהיה לקיים אזרה זו ברבים, בגלוי ובפרהסיא. אבל בפאת הזקן ישחיתו הגוים ורשעי ישראל,

אפילו לאחר שיבטלו מנהגי האלילים. ויעשו זאת מטעמי יופי והדר (נגד המקובל אצלנו, שהזקן תפארת לבעליו). ויבואו ימים, שמי שיש לו זקן, הוא לעג וקלס בגוים ומראים עליו באצבע. ולכן בא הציווי בלשון יחיד: **"נְלֵא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת זְקֻנְךָ"**, אפילו אם תהיה א' ומיוחד בעיר או במדינה שיש לך **"זקן יקר"**, **"נְלֵא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת זְקֻנְךָ"**. ('אזנים לתורה')

"נְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשְׁהוֹ דְנָה.. וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקִּרְבַּ עַמָּם" ('כ יח)

הדבר דומה, לאחד שנכנס בבית המבשלות של אכסניא. וראה בעיניו, שמי שהוא נתן סם המות לתוך הקדרה שעמדה על האש. כשהגישו את המאכל שבקדרה לפני האורחים, הזוהרים לבל יגעו במאכל כי בנפשם הוא, מות בסיר! אבל האורחים, היו שכורים מיין ושחקו וילעגו עליו, כי שקר בפיו ואכלו ושתו וייטיבו לבם. ועוד הזמינו את זה שראה איך שהניחו את הסם בקדרה, שגם הוא יאכל עמהם. האם יעלה על הדעת שישמע להם ואפילו רק לטעום מן המאכל? ואם הקב"ה בעצמו מזהיר אותנו מהסכנה הגדולה הזאת, של; **נְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקִּרְבַּ עַמָּם** כלום, ישים בר דעת לבו לקול שוטים, שכורים מהבלי העולם, שלא תגיע להם הרעה? ועל כגון זה אמר הנביא: **"וּפְקַדְתִּי עַל הָאֲנָשִׁים הַקְּפָאִים עַל שְׁמֵיהֶם הַאֲמָרִים פְּלִבְבָם לֹא יִשִּׁיב ה' נְלֵא נְרַע"** (צפניה א). וישער נא האדם בנפשו, אם אחזה אש בקורות ביתו בלילה. ואיש אחד דפק בחלונו ויעירהו משנתו ויזרזהו להמלט על נפשו חיש מהר, כלום יענה ויאמר; כי מתבייש הוא להראות בחוץ בלבוש לילה. ועליו ללבוש לפני כן את בגדיו? הלא לכסיל ופתי יחשב. כן יחשוב האדם, כי עונש כרת, הוא אש אוכלה. ו'מוטב לו להקרא שוטה כל ימיו ואל יהי רשע שעשה אחת לפני המקום'. ('חפץ חיים' עה"ת) ■

שו"ת חברותא

מי חייב בתשלום לרופא?

ניתן זאת להניח שהמדובר בהרא"ש שם אפילו כשלא הועילו הרפואות, שהרי מיירי כשנפטר החולה, ובאו לתבוע את ההוצאות מנכסי היתומים, ובכל זאת חייב הרא"ש לשלם להאחרים את ההוצאות שהוציאו עליו. ואם כן נלמד מהרא"ש לשני ספיקותיו של כבודו. שמחויבים לשלם ההוצאות שגרם שמעון לראובן.

וראה זה דכנדקדק נמצא שלמעשה גם בשו"ע נפסק כדברי הרא"ש, דיעוין בחו"מ סי' ק"ח סעי' א' ברמ"א שפוסק כהאי פסקא דהרא"ש ז"ל, וז"ל (=וזה לשונו): ואם הוציאו על רפואות בחליו יש לו דין שאר חוב שאם ידוע כמה הוציאו ושלא נפרע בחייו נפרעין מן היתומים עכ"ל, וכמצוין שם מקורו מהרא"ש הנ"ל, ולא עוד אלא ד'בדרכי משה' בטור שם פירט הרמ"א במפורש שהמדובר באע"פ שהחולה לא צוה לפרועם, וכ"כ הסמ"ע בסק"ט.

ובהוספה שהחידוש הוא אע"פ שגם הם קרובים שלו מ"מ צריך לפרועם, והיינו דלא מיבעיא באחר שהוציא שצריכים לפרעו, אלא אפי' אם קרובים שלו הוציאו ג"כ צריך לפרועם ולא אמרינן שחשבו לוותר לו, וא"כ נלמד איפוא בבירור ענין שאלתו דמר כנ"ז, שראובן או בני ביתו צריכים לשלם מה שהוציא שמעון בכל גוונא שהוא, בין שהרופא הצליח בטיפולו ובין שלא הצליח. ובין שנפטר עוד לפני שהרופא היה יכול להגיע אליו, וה"ה (=היינו הך) כשמדובר ב'מגן דוד אדום' ג"כ דינו כנ"ל.

ד. **שוב לאחר החיפוש מצאתי עוד** הוכחות להאמור בספר שו"ת 'חבצלת השרון' (באבד. אבד"ק טרנפאל) בח"ב החו"מ סימן כ"ד. הוא נשאל שם ג"כ על אודות אחד שחלה אחיו חולי מסוכן והפצירו הקרובים באשתו שתשלח לטרנפאל אחר רופא כי הרופא דעירם הוא שונא מוחלט להחולה, ולא רצתה, והלך אחיו הנ"ל והביא רופא מטרנפאל ועד שבא הרופא הוטב לו מעט, ועתה אינם רוצים לשלם להאח הנ"ל מה שהוציא סך שלשים אלף מרק.

המשך בעמ' 6 <<<

הדין מבוואר בחו"מ סי' רס"ד בסמ"ע ס"ק י"ב ובש"ך סק"ד דב'ירד להציל ולא הציל' אם לא היו הבעלים שם אע"פ שלא התנה הו"ל כאילו התנה וצריך לשלם לו שכרו. ולית דין צריך בושש עכ"ל.

אמנם שם ב'צבי תפארת' היתה השאלה כשזה היה שלא בפניו, אבל נראה בבירור שאותו הדין היא אפילו אם זה בפניו, ואינו מבקשו שיביא לו רופא ומכש"כ כשאינו במצב שיוכל לבקשו, ולא עוד אלא אפילו אם ימחה בידו מ"מ נ"ל דבכל זאת, אם זה במקום פקוח נפש צריך לאחר מכן לשלם לו, וכן אפילו אם לא הועילה הרפואה צריך הוא או ב"ב לשלם לו וכדלקמן.

ג. **ומצאתי תשובה מפורשת על כך** בשו"ת הרא"ש בכלל שמונים וחמשה סימן ב', הוא נשאל שם אודות הוצאות שהוציאו הקרובים ברופא וברפואות שהוציאו על החולה אם יש לפרעם מנכסי היתומים אחרי שלא צוה החולה שיעשו אלו ההוצאות, **והשיב ז"ל** (=וזה לשונו): נראה לי דמהאי טעמא לא יפסידו בשביל שלא צוה שיעשו לו אלו ההוצאות, כי מנהג ידוע כשאדם נופל למשכב ואינו יכול לסייע עצמו שהקרובים משתדלים להמציא לו רפואה וכו', ואפילו איניש דעלמא שהיה משתדל להמציא רפואה לחולה בלא צווי החולה נראה שלא יפסיד דפקוח נפש הוא **'וכל הזריני הרי זה משובח'**, לכן אם ידוע הדבר בעדים שהוציאו יציאות בחייו ושלא נפרעו בחייו תפרעו מנכסי היתומים עכ"ל.

והנה מלשון השאלה בהרא"ש: "אם יש לפרעם מנכסי היתומים אחרי שלא צוה החולה שיעשו אלו ההוצאות" משמע שהמדובר היה כשזה היה בפניו של החולה ולא שאלו אותו אם להוציא את ההוצאות, וחזינון איפוא דבכל זאת פסק הרא"ש בפשיטות שצריכים לשלם מנכסיו, והדגיש לכתוב שזה לא רק היכא שהקרובים הוציאו זאת, אלא אפילו אם איניש דעלמא היה מוציא בכזאת את ההוצאות ג"כ היו צריכים לשלם לו אחר כך, **ובהנמיקו**, בהיות והחולה לא היה יכול לסייע עצמו, ובהיות **'דכל הזריני במקום פקו"ג הרי זה משובח'**. ועוד

שאלה: [בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ח סימן עז עמוד קנ"א] הסתפקתי במקרה שראובן הרגיש מאד לא טוב, ושמעון שבמקרה נמצא שם רץ וקרא לרופא, מי חייב בתשלום הרופא א. אם הרופא בע"ה הצליח בטיפולו וראובן החלים ב. אם הרופא לא הצליח, או שר"ל ראובן נפטר עוד לפני שהרופא היה יכול להגיע אליו, וה"ה (=היינו הך) כשהמדובר ב'מגן דוד אדום'. האם הדין הוא כפי שמבוואר בחו"מ סי' רס"ד סעי' ד', או האם אנן סהדי שגם ראובן לו היה ביכולתו היה קורא לרופא או למגן דוד אדום, וממילא כאילו התנה עמו, ויהיה ראובן או ב"ב חייבים בתשלום הרופא בין אם הועיל או לא הועיל (ולא שמעון אפילו שלא הועיל לו) בכבוד רב מתלמידו א. ס. אברהם.

תשובה: א. **לענ"ד נראה** דבין אם הצליח הרופא בטיפולו, ובין אם לא הצליח, או שנפטר עוד לפני שהרופא היה יכול להגיע אליו, ראובן או בני ביתו מחויבים בתשלום הרופא, או מגן דוד אדום, ושפיר כותב כבו' שבכגון דא אנן סהדי שגם ראובן לו היה ביכולתו היה קורא לרופא, או למד"א, וממילא הו"ל כאילו התנה עמו, וא"כ הרי זה דומה למה שפוסק השו"ע הרמ"א בחו"מ שם בסעי' ד' דאם התנה עם הבעלים חל על זה הדין **'ירד להציל ולא הציל'** (בבא קמא קטז.). דצריך לשלם לו שכרו הראוי לו, והו"ל בדומה גם למה שהעלו הסמ"ע שם בס"ק י"ב והש"ך בסק"ה דאם לא היו הבעלים שם אף דלא התנה כאילו התנו עמהם דמי.

ב. **ומצינו שנשאל על כך ממש בקשר לרופא**, בספר שו"ת 'צבי תפארת', להגאון בעל 'דרכי תשובה' ז"ל, בסימן ל"ב אודות אחד שהיה לו בן חולה מסוכן בכפר א' ביה"כ, ואיש אחד אמר לישראל בעל עגלה שישלח את הסוסים עם העגלה שלו לעיר הסמוך להביא רופא אל התינוק החולה, ושלח הבעה"ג (=בעל העגלה) משרתו עם העגלה ביה"כ והביאו את הרופא, ואח"כ שלח התינוק ולא הועילו הרפואות שנתן לו הרופא, ובאו לדין, ואבי החולה טען שהוא לא צוה לו להביא את הרופא וכיון שלא הועיל הרופא כלל אינו מחויב לשלם לו, והשיב ע"ז הגאון בעל 'צבי תפארת' ז"ל בקצרה וזה לשונו: הנה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 5

ובהוכחותיו וכאשר בתוך המשך דבריו הוא כותב בלשון: דאמר בפי' בן סורר' (ע"ב ע"א) דיליף מקרא ד'הרואה את חבירו טובע בנהר דחייב להצילו ולמטרח ולמיגר אגורי', דבר פשוט אפי' צוה אל תצילו שמצילו וחוזר ומוציא ממנו מה שהוציא יעו"ש.

אחרי חידוש בית המדרש שהתווסף לנו ככל האמור מעתה, לית דין צריך בושש יותר, והוא מחזור כשמלה דבכל מקרה שהוא חייב ראובן החולה, או בני ביתו, לשלם התשלום לרופא, או למגן דוד אדום. ולא שמעון המטפל וכן בכל הכדומה לזה [יעוין בספרי שו"ת צ"א ח"י סימן כ"ה פרק כ"ט. והבירור בנקודות האמורות התבהרו בכאן ביותר]. בכבוד ובהערצה ובידידות נאמנה אליעזר יהודא וולדינברג. ■

ממקום אחר והלך והביא דנוטל שכרו ומשלם דהרי עשה השליה שליחותו אף דהחולה הבריא מקודם, ומגיע לו כל מה שהוציא וכו', ואם לא יהא הרשות בי"ד רק אם יתרפא החולה ודאי לא היה איש משוגע בעולם שיכניס עצמו לכך להביא רופא לחבירו בהוצאה מרובה ואם ימות החולה או יבריא מקודם יניח מעותיו על קרן הצבי, ולכן ודאי דורשת התורה שהוא מחויב מ"נְהַשְׁבֵּתוּ לו" (דברים כב ב) לרבות אבדת גופו הוי כרשות החולה בעצמו, ומחויב לשלם לו כל שכרו יעו"ש ביתר אריכות, והדברים מאירים ומשקפים כל הבעיות.

ועמוד גדול הוא המהר"מ בר ברוך שמסתמך עליו ה'חבצלת השרון' בדבריו, והדברים מתבהרים ביותר כאשר מעיינים גם בגוף דברי המהר"מ בר ברוך שם.

והשיב עפ"י חו"מ סי' רס"ד והש"ך הנ"ל, דבנדונו הוי כלא היו הבעלים שם וכהתנה דמי, ואף דאשתו מחתה מ"מ בסכנות נפשות אף אם הוא בעצמו היה מוחה לא היו שומעין לו, והביא סמוכין לדבריו ממה שמבואר בכזאת בארוכה בשו"ת מהר"מ בר ברוך סימן ל"ט, ולכן ודאי הוי כאין הבעלים כאן דאף דלא התנה כהתנה דמי, ואף לפני בי"ד לא היה צריך להתנות דהא קיי"ל השואל הר"ז שופך דמים, וא"כ מה שעשה ברשות עשה. ועוד זאת חידש שם בדבריו דלא הוי זה אפילו בגדר של **'ירד להציל ולא הציל'** (בבא קמא קטז.), בלבד ד'אין לו אלא **'שכרו'**, אלא דמי זה למה דאמרינן בב"ק דף קט"ז דשאני בזה **'היכי דעביד שליח שליחותו'** דנותן לו שכרו משלם, וה"ג כיון דברשות עשה וכהתנה דמי הוי ליה זה כמו דאם היו שוכרין אותו להביא רופא

כ - 45 נח
למשפחה
* זוג הורים + ילדים
עד גיל 22 ללא הגבלה

סוכנות לביטוח בע"מ

שופר-בריאות בריאות חובה לכל המשפחה

חברת שופר ניוז פועלת באופן שוטף למען שיפור רווחת הציבור. בחודשים האחרונים הושקעו מאמצים במציאת תשובה ביטוחית הולמת לצרכי הציבור בביטוח בריאות. חוק ביטוח הבריאות הממלכתי וכן הביטוחים המשלימים של קופות החולים, משאירים חלל המאלץ רבים מאיתנו לחפש ביטוח רפואי נוסף, המכסה גם השתלות ותרופות שאינן בסל הבריאות. חברת **שופר ניוז**, בליווי מומחים מתחום הביטוח, ריכזה ובדקה הצעות של מספר חברות ביטוח מהמובילות בשוק ולאחר מו"מ בחרה וקיבלה תנאים מועדפים הן ברמת הכיסוי והן ברמת התעריפים באמצעות סוכנות הביטוח **שיר שי סוכנות לביטוח**.

לרכישת הביטוח למשפחה + הרחבות יש לפנות לסוכנות הביטוח בטל. *9001
חברת שופר ניוז פועלת ותמשיך לפעול למען רווחת הציבור.

המחיר המדוייק יקבע בהתאם לגיל.
התנאים המלאים והמחייבים הינם אלה המפורטים בתנאי הפוליסה ו/או כתב השירות.

ירושלים מוסדות שערי שלום יפה רום 4 ביום שני כח' ניסן 02/05/11
השערים יפתחו ב־11:00 בבוקר
כניסה חינם

אזור קווין סיטי המצודה 5 את אזור ביום שלישי כט' ניסן 03/05/11
השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30
כניסה חינם

בטחה בית העם ביום רביעי ל' ניסן 04/05/11
השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30
כניסה 10 שקל

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

מבצע 3 DVD
ב-10 ש"ח בלבד

ניתן להשיג ב'שופר'
03-6777779

מרפאת שיניים
 רבי עקיבא 44 בני ברק נוסד בשנת 1982

אצלנו,
 החור הוא רק בשן.
 לא בכיס.

בדיקה
 ויעוץ מקצועי
 ללא תשלום

השתלות | כתרין | וכל הטיפולים הנדרשים
מחירים מוזלים במיוחד!
 כדאי לטלפן ולשמוע.

רח' רבי עקיבא 44 בני ברק פינת הרב קוק
03-5794757

שמונים אנו לכשר לציבור שוחרי התורה ועולם התשובה
שיזה עתה יצא לאור

ספר שיח ישראל
 של מזכה הרבנים ומשמח הלכות
הרב ישראל נח ברגר שליט"א

כמו כן יצא לאור
מארז דיסקים

בן 15 תקליטורים בנושאים שונים
 המעוניינים לרכושם, מתבקשים להתקשר לטל:
054-8431673 או 050-4153320

אפילו כולנו חכמים ונבונים...

כזה דאה וקדש

JERUSALEM WINERY

" יקב ירושלים -
 אני בעצמי ביקרתי שמה.
 איזה יין משובח. הכל על פי דיני תורה.

כל מיני חומרות יש שם.
 כל הפועלים כולם יראי שמיים כשרים,
 אין בהם מחלל שבת אחד...

לכן תקנו רק יקב ירושלים
 שיש עליו חותמת
 'בהשגחת בד"צ בית יוסף' "

מתוך שיעורי השבועון של
 מרן גדולי ישראל
 הרב"ג הרב עובדיה יוסף שליט"א
 בנושא ארבע מוסות לילוי הסדר
 מוצע"ק פרישת מצודת התנאים"ח

יקב ירושלים, רח' התוצרת 71, א.ת. עמרת ירושלים ■ להשיג ברשתות המוכרות ■ מוקד הזמנות ארצי: 050-4153000

SALE

מכירה מיוחדת

נעלי נייק NIKE
 אורגניאלזרים

זמחיר ממוצע 302100 ₪ **250 ₪**

ממתינו 10 זני ברק
050-5925552

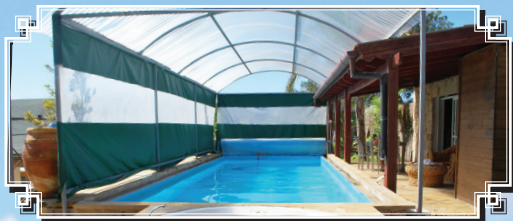
חדש! שיעור לאברכים

**ניתן להזמין את כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
לשעות הבוקר בפלאפון 052-7603363 שמעון**

במושב יערה בגליל המערבי

**שופנות 6 סוויטות יוקרה
עם בריכות שחייה
פרטיות ומבודדות
כולל חדרי סאונה
נוף מרהיב
אטרקציות ועוד...**

**לפרטים 054-5425530/40
אתר: www.alr.co.il
מייל: 0545425530alr@gmail.com**

התקליטור העולמי

**לאור הצמאון הרב,
הוחלט לכסות את כל בתי האב בישראל
1,750,000 ^{DVD} שיחולקו חינם
ניתן לרכוש מנית זכות בסך 4000 ש"ח בלבד!
להתחלת המבצע אפשרות עד 10 תשלומים**

הדיסק כולל בתוכו:
כל ספרי חבורת של הרה"ג יעקב שולביץ שליט"א פרוש ל'תלמוד בבלי'.
כל ספרי הרה"ג אברהם חיים עדס שליט"א: ארבעת המינים, דיני רפואה
בשבת, שמיטה, חנוכה, שבת בתפארתה, דיני דרבנן, פאת זקנך ועוד...
עם ציורים ופוסטרים.
כל ספריו של הרה"ג יעקב לוגסי שליט"א: ברומן של עולם 10 כרכים, עמלון,
אגרת לבת ישראל, נפשי בשאלתי, ישראל סגולתו, ואני תפילתי, מלמדים,
מראות, משפט, מלאכת ה', בעקבתא דמשיחא, שערי פרנסה...
כל ספרי הרה"ג משה אבגי שליט"א סדרת 'חכמת המצפון' כולל מועדים.
וכל ספרי הכשרות של הרה"ג מרדכי עזרן שליט"א.
בנוסף הספרים: משניות, רמב"ם, טור, שלחן ערוך וחסד לאברהם.
עם סרטי DVD של הרה"ג אמנון יצחק שליט"א והספרים:
עולם התשובה, העיתונאי, הרצל והציונות ועוד.

**לתרומות
צלצלו
03-6777779**